

Журибіда Н.Р.,
аспірант,

Львівський торговельно-економічний університет

Zhuribida Natalia,
Post-graduate Student,
Lviv University of Trade and Economics

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ

Журибіда Н.Р. Вдосконалення інструментарію оцінювання рівня економічної безпеки банків. У статті розкрито наявні методичні підходи до оцінювання рівня економічної безпеки банків. Охарактеризовано основні принципи банківської безпеки: адекватності, об'єктивності, пріоритетності, комплексності, послідовності, превентивності. Автором розроблено індикаторний підхід, який базується на визначених показниках-індикаторах ресурсної, активуючої, ризикоформуючої, стабілізаційно функціональної та результативної складових частин. Запропоновано показники-індикатори, які дають змогу кількісно оцінити наявний рівень безпеки і визначити інтегральний показник. Розроблено підхід, спрямований на ідентифікацію й мінімізацію ризиків, загроз, небезпек на різних ієрархічних рівнях управління банківською системою. Обґрунтовано пропозиції щодо прикладного використання ресурсорієнтованого підходу до оцінювання рівня економічної безпеки, який ґрунтується на взаємозв'язку та взаємозалежності: ресурс → продукт (послуга) → ризикозахисність → стабільність → результативність → економічна безпека.

Ключові слова: економічна безпека банків, показники-індикатори, рівень безпеки, ризики, загрози, небезпеки, ресурсорієнтований підхід.

Журибіда Н.Р. Совершенствование инструментария оценки уровня экономической безопасности банков. В статье раскрыты существующие методические подходы к оценке уровня экономической безопасности банков. Охарактеризованы основные принципы банковской безопасности: адекватности, объективности, приоритетности, комплексности, последовательности, превентивности. Автором разработан индикаторный подход, основанный на показателях-индикаторах ресурсной, активизирующей, рискформирующей, стабилизирующей функциональной и результативной составляющих. Предложены показатели-индикаторы, которые позволяют количественно оценить существующий уровень безопасности и определить интегральный показатель. Разработан подход, позволяющий идентифицировать и минимизировать риски, угрозы, опасности на разных иерархических уровнях управления банковской системой. Обоснованы предложения касательно практического использования ресурсориентированного подхода к оценке уровня экономической безопасности, основанного на взаимосвязи и взаимозависимости: ресурс → продукт (услуга) → рискзащитенность → стабильность → результативность → экономическая безопасность.

Ключевые слова: экономическая безопасность банков, показатели-индикаторы, уровень безопасности, риски, угрозы, опасности, ресурсориентированный подход.

Zhuribida Natalia. Improving the tools for assessing the level of banks' economic security. In the article the methodological approaches of assessing the level of banks' economic security are describes. The basic principles of assessing the level of banks' economic security such as: adequacy, objectivity, priority, complexity, consistency, and preventability are describes. The author has developed an indicator approach, which is based on certain indicators, indicators of resource, activating, risk-forming, stabilizing functional and effective components. The indicators to quantify the existing level of security and to determine the integral indicator are proposes. The proposals for the application of a resource-oriented approach to assessing the level of economic security based on interconnectivity and interdependence, such as resource → product (service) → risk protection → stability → efficiency → economic security are develops. The choice of quantitative approaches and models for assessing the banks' economic security of covers indicators that reflect the status and level of individual functional security components. When designing a system of economic security indicators for banks, it is necessary to take into account the preventive and diagnose their orientation. The system must be designed in such a way that each of the indicators and diagnostic indicators included in its structure allows identification of a threat in a particular functional area. The indicator's approach to assessing of banks' economic security allows to determine its level, develop its management system and identify and minimize risks, threats, dangers at different levels of banking system management. At the macro level, the banks' economic security should be based on indicators that identify risks, threats and dangers at the national level, taking into account the peculiarities of the functioning of the banking system as a major intermediary and regulator

of the country's monetary market. This approach allowed us to consider the economic security of banks from the standpoint of both sustainable and dynamic development and to offer its assessment on the basis of an indicator approach, which is based on indicators, their weights and an integral index of economic security of Ukrainian banks.

Key words: banks' economic security, indicators, security level, risks, threats, dangers, resource-based approach.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах сьогодення діяльність банків України супроводжується численними ризиками, загрозами й небезпеками, які негативно впливають не лише на показники їх результативності, але й знижують рівень економічної безпеки як окремих установ, так і банківської системи як фінансової складової економічної безпеки на загальнодержавному рівні. Рівень економічної безпеки банків залежить від впливу чинників, ризиків і загроз, які діють на мега-, макро-, мезо- та мікрорівнях й мають різноманітні соціально-економічні наслідки. Враховуючи те, що основними складовими економічної безпеки банків є фінансова, ринкова, силова, техніко-технологічна, інтелектуально-кадрова, інформаційна, інтерфейсна, нормативно-правова актуалізується необхідність розробки інструментарію оцінювання рівня економічної безпеки банків з базуванням на системі показників-індикаторів, які б дозволяли кількісно і якісно ідентифікувати існуючий рівень безпеки та ризики й загрози залежно від глибини проявів їх впливу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні аспекти дослідження економічної безпеки банків висвітлені у науковому доробку таких відомих вітчизняних та зарубіжних учених: О. Копилук, А. Драбовський [1], О. Васильчишин [2], І. Мігус, М. Денисенко [3], Ж. Торяник, О. Ковальчук [5], Н. Дудченко, С. Міхно [6], Р. Актас, С. Асікалін, Б. Бакін, Дж. Целік [7], К. Кіл [8], О. Колодізев, О. Штаєр [9], Т. Момот, О. Овчелупова, К. Соловійова [10], С. Макєєв [11], О. Музичка [12] та інших. Основна увага в їх дослідженнях присвячена проблематиці безпеки банків на загальнодержавному рівні та обґрунтуванню важливості фінансової безпеки як основи національного суверенітету. Поряд з тим, економічна безпека банків на мезо- та мікрорівнях залишається недостатньо розробленою в контексті діагностики та виявлення внутрішніх загроз, небезпек і ризиків, що зумовлює потребу в обґрунтуванні інструментарію оцінювання її рівня.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є обґрунтування та розробка інструментарію оцінювання економічної безпеки банків на основі ресурсорієнтованого підходу.

Виклад основного матеріалу. Доцільно констатувати, що в сучасній науковій літературі відсутні установлені підходи до кількісного та якісного оцінювання й вимірювання рівня економічної безпеки банків на різних ієрархічних рівнях управління. Вважаємо правомірною точку зору О. Копилук, А. Драбовського, П. Буряка, О. Музички, Ю. Тимчишин щодо виокремлення низки підходів, зокрема дуального, який передбачає використання: 1) специфічного інструментарію оцінювання та дозволяє виділити у банківському секторі економіки як антикризовий, так і потенціал до зростання; 2) системно-цільового, який запроваджується як сукупність елементів багаторівневої системи, що має чітко визначені інструменти, методи, важелі та принципи реалізації; 3) критеріального, який ґрун-

тується на системі показників та коефіцієнтів оцінювання рівня й динаміки безпеки банків [1, с. 129].

Заслужує на увагу систематизація методів та моделей оцінювання безпеки банків й банківської системи, яку здійснив О.Б. Васильчишин з виділенням: 1) методів та моделей, що передбачають використання економічних нормативів як основних критеріїв; 2) методів коефіцієнтів і показників; 3) методів та моделей, що ґрунтуються на оцінці банківських ризиків; 4) методів економіко-математичного моделювання; 5) методів експертних оцінок [2, с. 157]. Автор справедливо відзначив існуючий взаємозв'язок у методичному інструментарії та базування більшості підходів на визначених показниках та коефіцієнтах.

Мігус І.П., Денисенко М.П., Коваль Я.С. систематизували існуючі методичні підходи до визначення економічної безпеки банків, такі як комплексної оцінки економічного потенціалу (багатовекторна модель економічної безпеки); оцінки конкурентного статусу; інтегральної оцінки дотримання інтересів; комплексної оцінки загроз (інтегральної оцінки ризику); багатofакторної лінійної моделі; оцінки ефективності захисних заходів [3, с. 127] та запропонували методичні підходи розрахунку інтегрального показника оцінювання економічної безпеки банку.

На нормативному рівні діючими є Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України № 1277 від 29.10.2013р. з виокремленням у складі економічної безпеки держави фінансової складової, яка включає банківську, небанківську, боргову, бюджетну, валютну й грошово-кредитну безпеку. В зазначеній методиці передбачено низку індикаторів стану банківської безпеки України таких як: прострочена заборгованість за кредитами в загальному обсязі кредитів банків України, співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, частка іноземного банківського капіталу в загальному обсязі капіталу, співвідношення довгострокових кредитів та депозитів, рентабельності активів, ліквідності активів та короткострокових зобов'язань та інші й обґрунтовано їх вагові значення [4]. Такий підхід доцільно використовувати на загальнодержавному рівні, оскільки він відображає стан і безпеку фінансової системи країни з виокремленням ключових показників-індикаторів, їх стимулюючого і дестимулюючого впливу та загального підходу до нормування й визначення рівня фінансової безпеки.

Торяник Ж.І., Ковальчук С. пропонують розраховувати інтегральний показник рівня зовнішніх/внутрішніх складників економічної безпеки (I_z/v) можна за допомогою формули (1),

$$\text{Інтегральний показник} \left(I_{\frac{z}{v}} \right) : I_{\frac{z}{v}} = \sum_{i=1}^{el} \frac{K_{eli}}{el}, \quad (1)$$

де $I_{\frac{z}{v}}$ – показник рівня зовнішніх/внутрішніх складників економічної безпеки; el – кількість елементів зовнішніх/внутрішніх складників економічної безпеки.

До внутрішніх автори відносять фінансову, техніко-технологічну, інтелектуально-кадрову, силову складові. До зовнішніх – інформаційну, соціально-психологічну, політико-правову, ринкову, інтерфейсну, екологічну.

А загальний інтегральний показник (I) – за формулою (2):

$$\text{Інтегральний показник (I = 10): } I = \frac{I_v + I_z}{2} \quad (2)$$

Кожному елементу ділової репутації присвоюється бал від 1 до 10, де 1 – мінімальне значення, 10 – максимальне та розроблена шкала оцінювання рівня економічної безпеки банку з виокремленням низького, дуже низького, низького, середнього, високого рівнів [5, с. 389–390]. Така точка зору є дискусійною, оскільки інформаційна безпека є внутрішньою складовою функціонування банків й відображає, в якій мірі банк наражається на комплаєнс-ризик, пов'язаний із дотриманням існуючих нормативних та законодавчих актів. Даний підхід доцільно було б довести до прикладного застосування й визначити рівень економічної безпеки банків з врахуванням їх форм власності та рівня корпоративного управління.

Дудченко Н.В., Міхно С.П. ключовими індикаторами економічної безпеки банку вважають стабільність фінансового й економічного розвитку банку. При цьому метою дотримання безпеки банківської діяльності визнається: виключення можливості заподіяння банку збитків або упущення вигоди; забезпечення ефективної діяльності банку та якісної реалізації ним операцій та угод [6]. Такий підхід акцентує на важливості функціонування банку як комерційної організації на засадах прибутковості та ефективності. Проте стабільність фінансового та економічного розвитку має комплексний характер та є наслідком сформованих ефективних систем банківської безпеки.

Варто зазначити, що формування показників і коефіцієнтів, які відображають стан економічної безпеки банку та її складових є надзвичайно різноманітним й неоднозначним. Вибір кількісних підходів та моделей оцінки економічної безпеки банків охоплює індикатори, які відображають стан і рівень окремих функціональних складових безпеки.

Зокрема, ряд науковців вважають, що ефективне забезпечення економічної безпеки повинно бути забезпечене комплексом індикаторів, що відображають різноманітні симптоми кризових явищ з врахуванням ступеня генерування небезпек. Для визначення інтегрального показника антикризової стійкості, на думку авторів зазначені індикатори слід згрупувати за декількома напрямками: показники капітальної стійкості; ділової активності; ліквідності (платоспроможності) банку; ефективності управління банком, які конкретизуються в межах кожної групи [3, с. 128]. Методичні основи розрахунку інтегрального показника автори пропонують в межах такої послідовності дій: 1) формування інформаційної бази; 2) структуризація критеріїв та індикаторів для визначення інтегрального показника; 3) обґрунтування граничних значень для індикаторів; 4) оцінювання стійкості; 5) вивчення та визначення стратегії. Значення інтегрального індикатора дозволило авторам провести градацію банків з поділом на низький (критичний), середній, достатній, високий рівні [3, с. 130].

У дослідженнях групи турецьких учених в якості критеріїв безпеки банків було відзначено мікроекономічні змінні: ROA, показники ліквідності, чиста процентна маржа та показники ризиків, які є статистично значимими для формування значень коефіцієнтів платоспроможності банків євро регіонів [7]. Такі показники є вагомими для функціонування банків на макрорівні, проте не відображають проблеми їх капіталізації та достатності фінансових результатів для вирішення оперативних й стратегічних питань безпеки функціонування.

Науковець К. Кіл пропонує в якості критеріїв виміру безпеки банків використовувати такі показники як: коефіцієнт достатності капіталу, Z-індекс, показник капіталу 1-рівня, відношення власного капіталу до валюти балансу [8, с. 8]. Така позиція автора є конструктивною, оскільки акцентує на підході, який відображає не лише рівень капіталізації, але й передбачає можливість врахування небезпек банкрутства банків.

Колодізев О.М., Штаєр О. П запропонували удосконалену методику оцінки рівня економічної безпеки банку на основі побудови сукупного інтегрального показника економічної безпеки банку як сукупності складових: фінансової, інформаційної, техніко-технологічної, інтелектуально-кадрової, силової, політико-правової, ринкової, інтерфейсної. За підходом науковців, інтегральний показник економічної безпеки банку буде дорівнювати 8, а сукупні показники за кожною складовою – 1 [9, с. 70]. Такий підхід авторів є комплексним, проте не відображає значимості й вагового значення запропонованих складових та визначених показників, які їх характеризують.

Доцільно відзначити удосконалений підхід до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки за показниками фінансової стабільності за алгоритмом, який запропонований Момот Т.В., Овчелуповою О.М., Соловйовою К.С., що складається з двох етапів: 1) оцінювання економічної безпеки банку за показниками фінансової стабільності; 2) формування інтегрального показника економічної безпеки в розрізі її функціональних складових (фінансової, кадрової, правової, корпоративної, технічної) [10, с. 34]. Такий підхід має комплексний характер та враховує потребу забезпечення фінансової стабільності функціонування банківських установ в умовах наявності кризових явищ і загроз, їх впливу на рівень економічної безпеки з врахуванням низки визначених складових.

На основі ключового індикатора – достатності капіталу з врахуванням усіх наявних ризиків пропонує оцінювати стан економічної безпеки комерційних банків С.Н. Макєєв. Учений виокремлює показники оцінювання економічної безпеки банку в нормативному та у корпоративному контекстах [11, с. 1156]. Пропонує розрахункову шкалу для оцінки та інтерпретації стану економічної безпеки комерційного банку з виділенням 4 динамічних станів: функціональної, стратегічної, мінімальної економічної безпеки та її відсутності [11, с. 1157]. Такий підхід акцентує лише на одному з основних індикаторів банківської безпеки – достатності рівня капіталізації, проте не враховує методів дослідження кредитних, операційних і ринкових ризиків з позицій кількісного оцінювання їх впливу на рівень достатності капіталу. Враховуючи

той факт, що ринковий ризик включає процентний, пайовий, валютний та ризик товарних контрактів, доцільно було б представити інструментарій їх прикладного використання.

Загалом, проаналізувавши існуючі методики можна виокремити основні принципи оцінювання рівня економічної безпеки банків:

- адекватності показників оцінювання вихідним параметрів процесів та їх об'єктивності;
- комплексності, тобто всебічного врахування внутрішніх і зовнішніх факторів, що викликають певну небезпеку чи загрозу;
- виділення головних елементів наявних або потенційних небезпек і загроз;

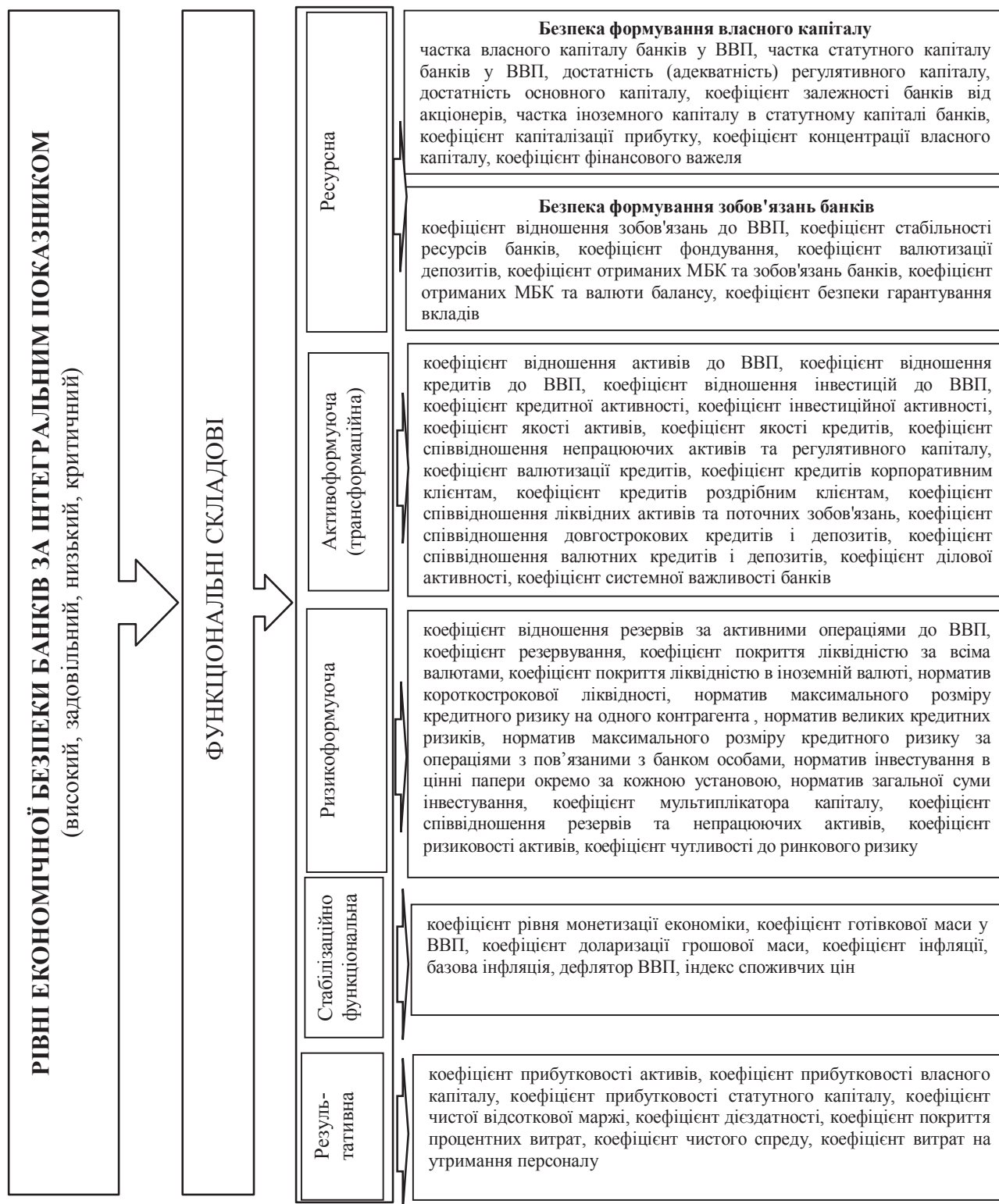

Рис. 1. Складові інтегрального оцінювання економічної безпеки банків

Джерело: авторська розробка

– логічної послідовності заходів та процедур;
 – превентивності, тобто можливості передбачення реальних чи потенційних небезпек і загроз й вжиття необхідних запобіжних, профілактичних або коригувальних заходів [12, с. 325].

Отже, оцінювання рівня економічної безпеки банків повинно здійснюватися з використанням індикаторного підходу. Індикатори дозволяють відобразити процес або стан об'єкта спостережень, його якісні та кількісні характеристики. Щодо обґрунтування вибору індикаторів, то необхідно зазначити, що кожен показник має бути економічною величиною з чіткими межами (пороговими значеннями) коливань.

При формуванні системи індикаторів економічної безпеки банків необхідно враховувати превентивну та діагностуючу їх спрямованість. Система повинна бути сформована таким чином, щоб кожен із включених до її складу індикаторів і діагностуючих показників дозволяв ідентифікувати загрозу в певній функціональній сфері. Зокрема, на макрорівні економічна безпека банків повинна ґрунтуватись на показниках, які сигналізують (чи констатують їх відсутність) ризики, загрози і небезпеки з акцентом на специфіці економічного потенціалу банків як фінансових посередників в економіці країни.

Вважаємо, що економічна безпека банків – це комплексна категорія, яка відображає стан установ з позицій найбільш ефективного використання ресурсного потенціалу, забезпечення належного рівня фінансової стійкості, надійності та конкурентоспроможності, здатності протистояти ризикам й деструктивним впливам, загрозам і небезпекам в процесі ведення банківського бізнесу. В даному контексті методичний інструментарій формування індикаторного підходу до оцінювання економічної безпеки банків повинен базуватись на ресурсоорієнтованому підході з врахуванням взаємозв'язку та взаємозалежності: ресурс → продукт (послуга) → ризикозахищеність → стабільність → результативність → економічна безпека. Такий підхід дозволив нам розглядати економічну безпеку банків як з позицій сталого, так і динамічного розвитку та запропонувати її оцінювання на основі індикаторного підходу, в основу якого покладено показники-індикатори, їх вагові значення та визначення інтегрального показника економічної безпеки банків України.

Розроблений методичний підхід до інтегрального оцінювання економічної безпеки враховує основні її складові, такі як:

1) ресурсна, яка містить показники безпеки формування власного капіталу та зобов'язань банків;

2) активоформуєча (трансформаційна), яка враховує показники кредитної та інвестиційної активності, якості та ліквідності активів;

3) ризикоформуєча, яка відображає достатність сформованих резервів під непрацюючі активи й загальну ризиковість банківської діяльності;

4) стабілізаційно функціональна, яка ґрунтується на показниках-індикаторах грошово-кредитної та інфляційної безпеки;

5) результативна складова, яка відображає показники прибутковості та дієздатності функціонування банків України в контексті їх подальшого розвитку й забезпечення вимог економічної безпеки (рис. 1).

Отже, запропонований індикаторний підхід до оцінювання економічної безпеки банків дозволяє визначити її рівень, розробляти систему управління нею та ідентифікувати й мінімізувати ризики, загрози, небезпеки на різних ієрархічних рівнях управління банківською системою.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Запропонований інструментарій оцінювання економічної безпеки банків має прикладне значення й дозволяє оцінювати її рівень з врахуванням взаємозв'язку та взаємозалежностей: ресурс → продукт (послуга) → ризикозахищеність → стабільність → результативність → економічна безпека. Розроблена система індикаторів економічної безпеки банків має попереджувальний (превентивний) та діагностичний характер і забезпечує виявлення загроз й небезпек в розрізі основних функціональних напрямів банківської діяльності. На макрорівні економічна безпека банків повинна ґрунтуватись на показниках, які ідентифікують ризики, загрози і небезпеки на загальнодержавному рівні з врахуванням особливостей функціонування банківської системи як основного посередника й регулятора стану грошово-кредитного ринку країни. Інтегральний показник оцінювання рівня безпеки відображає існуючі внутрішні та зовнішні загрози і ризики, є кількісним їх виміром й основою для впровадження дієвих систем гарантування банківської безпеки.

Перспективами подальших досліджень вважаємо обґрунтування рівнів економічної безпеки банків за результатами розрахунку інтегрального показника, їх градацію, залежно від отриманих кількісних значень з виокремленням як стимулюючих, так і дестимулюючих чинників.

Список використаних джерел:

1. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки / О.І. Копилук та ін. Львів : Сполом, 2017. 411 с.
2. Васильчишин О.Б. Аналіз наявних моделей оцінки фінансової безпеки банків і банківської системи і напрямки їх удосконалення. *Регіональна економіка*. 2016. № 2. С. 156–164.
3. Мігус І.П., Денисенко М.П., Коваль Я.С. Розрахунок інтегрального показника оцінювання економічної безпеки банку. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2017. Вип. 46. С. 125–130.
4. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 року № 1277 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/gada/show/v1277731-13/stru> (дата звернення: 05.11.2019).
5. Торяник Ж.І., Ковальчук О. Репутаційна та економічна безпека банків: сутнісна характеристика та складники. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 5(10). С. 386–391.
6. Дудченко Н.В., Міхно С.П. Сутність, структура та складові системи економічної безпеки банківських установ. *Ефективна економіка*. 2013. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_4_39 (дата звернення: 30.10.2019).
7. Aktas R., Acikalin S., Bakin B., Celik G. The Determinants of Banks' Capital Adequacy Ratio: Some Evidence from South Eastern European Countries. *Journal of Economics and Behavioral Studies*. 2015. № 7(1). pp. 79–88.

8. Kil K. Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków giełdowych w krajach europy środkowo-wschodniej. *Journal of financial management and accounting*. 2015. № 3(4). pp. 5–17.
9. Колодізев О.М., Штаєр О.П. Формування універсальної системи оцінки економічної безпеки банку. *Проблеми економіки*. 2011. № 2. С. 67–75.
10. Момот Т.В., Овчелупова О.М., Соловйова К.С. Оцінка рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ в умовах кризи. *Комунальне господарство міст*. 2015. Вип. 125. С. 32–36.
11. Макеєв С.Н. Создание системы показателей экономической безопасности банка на основе внутренних процедур оценки достаточности капитала. *Российское предпринимательство*. 2018. Т. 19. № 4. С. 1151–1161.
12. Муzychка О.М., Журибіда Н.Р., Галько Є.О. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки банків. *Бізнес-інформ*. 2019. № 3. С. 322–327.

References:

1. Kopyljuk O.I., Drabovs'kyj A.G., Burjak P.Yu., Muzychka O.M., Tymchysyn Ju.V. (2017) *Kompleksne zabezpechennja finansovo-ekonomichnoji bezpeky* [Comprehensive financial and economic security]. Lviv: Spolom. (in Ukrainian)
2. Vasylychysyn O.B. (2016) Analiz najavnykh modelej ocinky finansovoi bezpeky bankiv i bankivskojji systemy i naprjamy jikh udoskonalennja [Analysis of existing models of assessment of financial security of banks and banking system and directions of their improvement]. *Regional economy*, no 2, pp. 156–164.
3. Mighus I.P., Denysenko M.P., Kovalj Ja.S. (2017) Rozrakhunok integraljnogho pokaznyka ocinjuvannja ekonomichnoji bezpeky banku [Calculation of the integral index of estimation of bank economic safety]. *Academic notes from KROK University*. 2017, vol. 46, pp. 125–130.
4. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), Order "On Approval of Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine", available at: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/stru> (Accessed 05 November 2019).
5. Torjanyk Zh.I., Kovaljchuk O. (2018) Reputacijna ta ekonomichna bezpeka bankiv: sutnisna kharakterystyka ta skladnyky [Reputational and economic security of banks: essential characteristics and components]. *Azov Economic Bulletin*, vol. 5(10), pp. 386–391.
6. Dudchenko N.V., Mikhno S.P. (2013) Sutnistj, struktura ta skladovi systemy ekonomichnoji bezpeky bankivsjkykh ustanov [The essence, structure and components of economic security systems of banking institutions]. *An efficient economy*, no. 4. Available at: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_4_39 (accessed 30 October 2019).
7. Aktas R., Acikalin S., Bakin B., Celik G. (2015) The Determinants of Banks' Capital Adequacy Ratio: Some Evidence from South Eastern European Countries. *Journal of Economics and Behavioral Studies*, no. 7(1), pp. 79–88.
8. Kil K. (2015) Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków giełdowych w krajach europy środkowo-wschodniej. *Journal of financial management and accounting*, no. 3(4), pp. 5–17.
9. Kolodizjev O.M., Shtajer O.P. (2011) Formuvannja universaljnoji systemy ocinky ekonomichnoji bezpeky banku [Formation of a universal system for assessing the bank's economic security]. *Problems of economy*, no. 2, pp. 67–75.
10. Momot T.V., Ovchelupova O.M., Solovjova K.S. (2015) Ocinka rivnja finansovo-ekonomichnoji bezpeky bankivsjkykh ustanov v umovakh kryzy [Assessment of the level of financial and economic security of banking institutions in a crisis]. *Utilities of cities*, vol. 125, pp. 32–36.
11. Makeev S.N. Sozdanie systemy pokazateley ekonomicheskoy bezopasnosti banka na osnove vnutrennikh protsedur otsenki dostatochnosti kapitala [Creation of a system of economic security indicators of the bank on the basis of internal procedures of capital adequacy assessment]. *Russian entrepreneurship*, vol. 19. no. 4, pp. 1151–1161.
12. Muzychka O.M., Zhurybida N.R., Ghaljko Je.O. (2019) Metodychni pidkhody do ocinjuvannja rivnja finansovoi bezpeky bankiv [Methodical approaches to assessing the level of financial security of banks]. *Business information*, no. 3, pp. 322–327.